

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling openbare basisscholen stichting openbaar primair onderwijs De Wolden (stichting Wolderwijs)

De algemeen directeur van de stichting openbaar primair onderwijs De Wolden (Stichting Wolderwijs),

Overwegende, dat van beroepskrachten wordt verwacht dat zij attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling;

Dat het om organisatorische redenen gewenst is de stappen in het plan, zoals vereist in artikel 1., lid 2., onder a., van het Besluit houdende vaststelling van de minimeisen voor de verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (algemene maatregel van bestuur van 16 juli 2013), gelijk op te laten lopen met de stappen in de zorgtrajecten;

Dat in de zorgtrajecten wordt beslist hoe de verantwoordelijkheden bij de verschillende stappen worden toebedeeld en wie eindverantwoordelijk is voor de beslissing over het al dan niet doen van een melding;

Dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eer - gerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex-) partners gezinsleden, familieleden en huisvrienden;

Dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eer - gerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;

Dat onder beroepskracht wordt verstaan: de beroepskracht die voor de stichting Wolderwijs werkzaam is en die in dit verband aan cliënten van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs of een andere wijze van ondersteuning biedt;

Dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

Gehoord het managementoverleg (MO) van 31 maart 2014;

Gelet op artikel 4b van de Wet op het Primair Onderwijs en artikel 3, lid 5. (mandateringsartikel), van het Bestuurs - en managementstatuut;

Besluit:

Vast te stellen de navolgende meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Stappenplan voor het omgaan met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1.

In kaart brengen van signalen.

De beroepskracht legt de signalen vast, evenals de uitkomsten van de gesprekken die over de signalen worden gevoerd, de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Ook de gegevens die de signalen weerspreken worden vastgelegd. De gegevens over de signalen en over de stappen die worden gezet worden bewaard in het leerlingendossier.

Een signaal wordt gemeld bij de verantwoordelijke leerkracht en/of intern begeleider en/of de directeur van de school. Een leerkracht is verplicht het signaal door te geven aan de intern begeleider. De internbegeleider en de directeur geven het signaal **in ieder geval** door aan elkaar.

De intern begeleider draagt zorg voor de coördinatie en uitvoering van het zorgbeleid. De intern begeleider is aanspreekpunt voor collega's met vragen rondom zorgleerlingen. De werkzaamheden van de intern begeleider houden direct verband met de uitvoering van het zorgplan en de afspraken die rond leerlingenzorg op schoolniveau en op bovenschools niveau gemaakt worden. De intern begeleider onderhoudt voor afstemming en overleg over de problematiek van leerlingen contacten met externe organisaties en met ouders over specifieke zorgvragen en de wijze waarop de school daarmee omgaat. Zij is bevoegd tot het verstrekken van informatie vanuit het zorgdossier.

In de zorg in en om de school is de leerkracht in de klas de basis; zij heeft (intensief) contact met de leerling en meestal ook met de ouders. De leerkracht signaleert. De leerkracht kan daarbij anderen, waaronder de intern begeleider, inschakelen voor advies of handelingsplanning.

De leerkracht kan zonder de ouders in te lichten een gesprek voeren met de leerling. Normaal gesproken zal er ook een gesprek over de signalen worden gevoerd met de ouder(s). Een gesprek met (één van) de ouders kan echter achterwege blijven in verband met de veiligheid van het kind of die van anderen.

Over het wel of niet voeren van een gesprek met de cliënt bij vermoedens van specifieke vormen van geweld zoals eer - gerelateerd geweld, huwelijksdwang en vrouwelijke genitale verminking, wordt geadviseerd om altijd vooraf overleg te voeren met experts om te beoordelen of het voeren van een gesprek, in verband met de veiligheidsrisico's, verantwoord is.

Stap 2.

Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het advies- en meldpunt kindermishandeling, het steunpunt huiselijk geweld.

De beroepskracht bespreekt de waargenomen signalen met collega's en / of de intern begeleider. Dat kan de leerkracht zijn waarbij de leerling het jaar daarvoor in de klas heeft gezeten, of de leerkracht van een broertje of zusje. De intern begeleider kan zo nodig de jeugdverpleegkundige, jeugdarts of maatschappelijk werker consulteren. Ook kan de intern begeleider bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling (anoniem) advies vragen bij het advies- en meldpunt kindermishandeling of het steunpunt huiselijk geweld. Voor een adviesgesprek hoeft een beroepsgeheim niet te worden verbroken.

Stap 3. en 4.

Weging en risico - inventarisatie in het zorgteam en bij twijfel altijd raadplegen van het advies- en meldpunt kindermishandeling of het steunpunt huiselijk geweld.

De signalen, het ingewonnen advies bij collega's en de informatie uit het gesprek met de ouders worden besproken in het zorgteam. De aard en de ernst van de signalen en het risico op kindermishandeling of huiselijk geweld worden daarin multidisciplinair afgewogen. De expertise van de partners wordt gebundeld en optimaal benut. Vervolgens wordt er een afgestemde aanpak vastgesteld en uitgevoerd, gericht op ondersteuning van het kind, de ouders en de leerkracht.

Bij twijfel over de risico's, de aard en de ernst van het geweld en bij twijfel over de vervolgstappen wordt altijd (opnieuw) advies gevraagd aan het advies- en meldpunt kindermishandeling of het steunpunt huiselijk geweld. De laatstgenoemden kunnen meedenken over het risico, de aard en de ernst van het geweld en zodoende helpen bepalen of die signalen aanleiding geven tot het ondernemen van vervolgacties.

Stap 5.

Beslissen: hulp organiseren of melden

Het zorgteam overlegt óf en wie er een melding doet bij het advies- en meldpunt kindermishandeling of het steunpunt huiselijk geweld. Met het meld- c.q. steunpunt wordt besproken wat het zorgteam na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kan doen om de leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen. In het zorgteam wordt afgesproken wie de ouders informeert over de uitkomsten van de bespreking en de eventuele melding.

Waar het bij deze afweging om gaat is dat de beroepskracht beoordeelt of hij zelf, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in voldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren. In alle gevallen waarin dit niet of maar gedeeltelijk het geval is, ligt een melding voor de hand.

De wettelijke meldrechten voor huiselijk geweld en voor kindermishandeling bieden alle beroepskrachten met een beroepsgeheim of een zwijgplicht de mogelijkheid om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van hun cliënt. De wettelijke meldrechten maken een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim van bijvoorbeeld artsen, psychiaters, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, pedagogen, verloskundigen en werkers in de jeugdzorg of in de reclassering.

Bekend maken identiteit van melder

Als in het zorgteam wordt vastgesteld dat er reële vermoedens bestaan van kindermishandeling of huiselijk geweld en hierover niet met de ouders gesproken of tot een aanpak gekomen kan worden, zal besloten worden tot een melding. Een melding wordt door een professional in principe op naam gedaan. Dat betekent dat ook de ouders te weten zullen komen door wie er gemeld is. Die professional kan dan te maken krijgen met agressieve reacties van ouders of een totaal gebrek aan medewerking rond een kind.

Leerkrachten of intern begeleiders van scholen zijn vanuit dat oogpunt vaak erg huiverig voor het melden. Naast hun eigen gevoel van veiligheid gaat het hierbij vooral om het belang van het kind. Dat belang is immers niet gediend bij een slechte of verbroken relatie tussen school en ouders. Ook komt het regelmatig voor dat ouders in zo'n situatie het kind van school halen en aanmelden bij een school waar men van niets weet. Dat is zeker niet in het belang van het kind.

Daarom is het meestal aan te bevelen dat een andere professional dan de leerkracht of intern begeleider de melding doet, bijvoorbeeld iemand van de jeugdgezondheidszorg. Echter, die verwijzen, vanuit het principe dat degene die het dichtst bij de informatie / het kind zit zou moeten melden, vaak terug naar de school. De afweging wie de melding doet zal in elke specifieke situatie nadrukkelijk gemaakt moeten worden. Ook andere professionals, zoals de maatschappelijk werker, kunnen immers belang hebben bij een vertrouwensrelatie met de ouders.

Het zorgteam is de aangewezen plek om afspraken te maken over het vermelden van de herkomst van gegevens. In sommige gevallen heeft een beroepskracht, zoals een leerkracht of huisarts op grond van wettelijke regels het recht om anoniem te blijven ten opzichte van het gezin. Namelijk wanneer bekendmaking van zijn / haar identiteit:

- een bedreiging vormt of kan vormen voor het kind of voor andere (minderjarige) kinderen in het gezin;
- een bedreiging vormt of kan vormen voor de beroepskracht of voor de medewerkers van de beroepskracht, of;
- leidt of kan leiden tot een verstoring van de vertrouwensrelatie met het kind of met het gezin waartoe het kind behoort.

Als met de beroepskracht wordt afgesproken dat hij / zij anoniem blijft voor het gezin, dan zorgt het meldpunt ervoor dat de informatie zo in het dossier wordt opgeslagen, dat de ouders ook uit het dossier de identiteit niet kunnen achterhalen.

De melding wordt onderbouwd met zoveel mogelijk feiten en gebeurtenissen, die geconstateerd zijn door de school en de zorgpartners. Het zorgteam overlegt bij de melding met het meldpunt wat zij na de melding, binnen de grenzen van hun gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunnen doen om de leerling en de gezinsleden tegen het risico van huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen of escalatie te voorkomen.

Het meldpunt is verplicht om de melder te informeren over de stappen die zijn gezet om de situatie voor het kind te verbeteren. Daarbij geldt als regel dat de mate waarin de beroepskracht betrokken is bij het gezin, bepalend is voor de hoeveelheid informatie die het meldpunt kan verstrekken.

Wanneer er via het zorgteam en met medewerking van de ouders hulp voor het kind, de ouder(s) en eventueel andere gezinsleden op gang is gekomen om de mishandeling of het huiselijk geweld aan te pakken, is een melding bij het meldpunt niet meer nodig.

Uiteraard is het wel noodzakelijk te volgen of de kindermishandeling en/of het huiselijk geweld stoppen als gevolg van de hulpverlening. Zo niet, dan is melding wel weer aan de orde.

Stap 6.

Volgen

Wanneer vanuit het zorgteam hulp wordt geboden is in het team afgesproken wie de zorg coördineert. Het zorgteam volgt de effecten van deze hulp en stelt de aanpak zo nodig bij. Tenslotte wordt er nazorg geboden en wordt de aanpak geëvalueerd.

De stappen in het zorgtraject en de stappen van de meldcode kindermishandeling & huiselijk geweld zijn hierna naast elkaar in schema gezet. Stap 3 in de meldcode is het 'gesprek met de cliënt'. In het basisonderwijs gaat het hier om de ouders van leerlingen. Scholen hebben de opdracht om met ouders te spreken over de ontwikkeling van hun kind. Vanaf stap 1 en bij elke stap opnieuw. Juist ook als er zorgen zijn, zoals (vermoedens van) kindermishandeling. Om die reden komt het 'bespreken met ouders' bij elke stap terug.

Stappen in het zorgtraject		Stappen in de meldcode	
Stap 1:	Observeren, signaleren en begeleiden	Stap 1:	In kaart brengen van signalen
	Leerkracht begeleidt de leerling en observeert en signaleert belemmeringen in de ontwikkeling		
	<i>Bespreken met ouders</i>	Stap 3:	<i>Gesprek met de 'cliënt'</i>
Stap 2:	Collegiale consultatie	Stap 2:	Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van advies- en meldpunt kindermishandeling
	Leerkracht deelt eventuele vermoedens van zorg met collega's en intern begeleider (eventueel in groeps- of leerlingbespreking)		
	<i>Bespreken met ouders</i>	Stap 3:	<i>Gesprek met de 'cliënt'</i>
Stap 4:	Overleg in multidisciplinair (bovenschools) zorgteam + uitvoering acties	Stap 4:	(Multidisciplinair) Wegen van signalen
	Leerkracht en intern begeleider bespreken zorgen rond kind/gezin in zorgteam op school met zorgpartners (en ouders); handelings- en oplossingsgerichte beoordeling van onderwijs- en zorgbehoeften, afspraken inzet benodigde hulp, handelingsgerichte adviezen voor leerkracht en ouders	Stap 5:	Beslissen: hulp bieden en/of melden
	<i>Bespreken met ouders</i>		
	<i>Bespreken met ouders</i>	Stap 3:	<i>Gesprek met de 'cliënt'</i>
Stap 5:	Nazorg en evaluatie	Stap 6:	Volgen
	Evaluatie van geboden adviezen en interventies, nazorg voor kind/ouders en signalering van eventuele knelpunten ten behoeve van adviezen voor scholen en zorgpartners		

Verantwoordelijkheden van de stichting Wolderwijs

De stichting Wolderwijs draagt er zorg voor dat:

- er binnen de organisatie een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet;
- er binnen de organisatie bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers wordt verwezen naar het bestaan van de meldcode;
- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de kennis en het gebruik van de meldcode te bevorderen.

Meer informatie:

- www.meldcode.nl
- Steunpunt huiselijk geweld: T 0900 – 1 26 26 26
- Advies- en meldpunt kindermishandeling: T 0900 – 123 123 0

Voorbeeld signaleringslijst

Meldcode Checklist signalen

Naam leerling(e):

Leeftijd:

School:

Groep:

Datum invulling:

Materiële omstandigheden

- ☐ Er zijn problemen betreffende de woning waarin de leerling woont.
- ☐ De leerling krijgt onvoldoende materiële verzorging of er is sprake van onvoldoende investering in algemeen gangbare uitgaven.
- ☐ Het gezin/de leerling heeft financiële problemen of is afhankelijk van een uitkering en/of anderen.
- ☐ Het gezin/de leerling woont in een buurt die ontoereikend of onveilig is voor het grootbrengen/opgroeien van leerlingen.
- ☐ Het gezin/de leerling heeft geen vaste woon- of verblijfplaats of verhuist vaak.

Gezondheid, lichamelijk functioneren, seksualiteit en verzorging

Het leefgebied 'Gezondheid' betreft de lichamelijke en de geestelijke gezondheid van de leerling en/of de ouder(s) en het functioneren en de ontwikkeling van de leerling.

- ☐ De leerling heeft problemen of een stoornis op het gebied van het emotionele en/of sociale functioneren en/of het gedrag.

- ☐ Risicovol gedrag van de ouder(s) en/of inadequate lichamelijke en medische verzorging die de (ongeboren) jeugdige kan schaden.
 - ☐ De leerling heeft (onverklaarbaar) letsel en/of lichamelijke klachten die op kindermishandeling of jeugdprostitutie kunnen wijzen.
 - ☐ De leerling is minderjarig en (aanstaand) ouder.
 - ☐ Er is sprake van middelenmisbruik (alcohol, drugs, medicatie), gok- of computerverslaving bij de leerling en/of de ouder(s)/ander gezinslid.
 - ☐ De ouder (of een ander gezinslid) heeft fysieke/zintuiglijke problemen en/of handicaps, sociale, emotionele, cognitieve of gedragsproblemen en/of een specifieke emotionele, gedrags- of persoonlijkheidsstoornis.
 - ☐ Ingrijpende gebeurtenissen (life events).
-
-
-

Opvoeding & gezinsrelaties

Het leefgebied 'Opvoeding & Gezinsrelaties' betreft de pedagogische en relationele condities in het gezin waarin de leerling opgroeit.

- ☐ Er is onenigheid binnen het gezin of tussen de ouders en/of de relatie tussen jeugdige en ouders is problematisch.
 - ☐ De leerling is slachtoffer van kindermishandeling.
 - ☐ De ouders hebben problemen in de opvoeding van de leerling en/of er zijn factoren die het ouderschap bemoeilijken.
 - ☐ Er is sprake van een civielrechtelijke kinderbeschermingsmaatregel.
 - ☐ Er zijn problemen met veranderingen in de gezinssamenstelling (die voor instabiliteit in het gezin zorgen).
 - ☐ Er is sprake van hulpverlening aan een gezinslid vanwege ernstige problematiek.
 - ☐ Een ander gezinslid dan de leerling is betrokken bij criminele activiteiten.
-

Onderwijs & Kinderopvang

Het leefgebied 'Onderwijs & Kinderopvang' betreft het onderwijs, kinderopvang en/of gastouderopvang.. Daarnaast gaat het ook om de omstandigheden die de onderwijssituatie van het kind kunnen beïnvloeden.

- ☐ Het kind heeft problemen in het cognitief functioneren, leren en schoolprestaties.
 - ☐ Het kind is van school/kinderopvang/gastouderopvang gestuurd.
 - ☐ Het kind wisselt veelvuldig van school.
 - ☐ Het kind is leerplichtig en gaat niet naar school.
 - ☐ Kenmerken van de dagbesteding die op problemen en/of risico's kunnen wijzen.
 - ☐ Kenmerken van onderwijs, kinderopvang, gastouderopvang en/of betrokkenheid ouder(s) die op problemen en/of risico's kunnen wijzen.
-
-

- ☐ Kenmerken van opleiding/werk/betrokkenheid ouder(s) die op problemen en/of risico's kunnen wijzen.
-
-

Sociale omgeving buiten het gezin

Het leefgebied 'Sociale omgeving buiten het gezin en de school' betreft de omgeving (en met name de relaties in die omgeving) van de leerling buiten het gezin en buiten school/werk en het gedrag van de leerling in die omgeving. Dus bijvoorbeeld de kwaliteit van vriendschapsrelaties, het gedrag van de leerling (en evt. overlast/criminaliteit) op straat en openbare plekken (kinder- en jongerenwerk in buurthuis, winkels, cafés, etc.).

- ☐ Er is sprake van een gebrekkig(e) (interactie met het) sociaal netwerk van de ouders en/of de leerling heeft geen hobby's of interesses.

- ☐ De leerling en/of ouders maken geen of weinig gebruik van (sociale) voorzieningen en/of zijn onbereikbaar voor voorzieningen en/of zijn zorgwekkende zorgmijders.
- ☐ De leerling en/of zijn ouders ervaren uitsluiting, discriminatie of intimidatie/pesterij als gevolg van het behoren tot een specifieke groep.
- ☐ De relatie tussen de leerling en leeftijdsgenoten en/of volwassenen is problematisch.
- ☐ De leerling en/of zijn ouders hebben in de leefomgeving gedragsproblemen of zijn betrokken bij criminele activiteiten.
- ☐ De leerling is slachtoffer van criminaliteit.
- ☐ De leerling is makkelijk beïnvloedbaar door anderen en daardoor kwetsbaar.

Specifieke en andere signalen

Probleembeschrijving

Waar maakt u zich zorgen over? Wat neemt u concreet waar aan problemen bij de leerling, op school, in gezin of sociaal netwerk? Hoe vaak en in welke situatie(s) doet het probleem zich voor? Hoe lang speelt het probleem al? Omschrijf duidelijk de kern van het probleem dat aangepakt moet worden.

Eerdere of lopende aandacht, onderzoek, hulp of begeleiding

Wat heeft de school nu of eerder gedaan om het probleem aan te pakken, de situatie te veranderen?

Heeft een externe organisatie nu of eerder iets gedaan om de probleemsituatie te veranderen?

Indien er een diagnose is gesteld, geef aan welke.

Wat heeft de leerling in uw optiek nodig aan ondersteuning, zorg of hulp?

Ziet u bij de leerling, school, gezin en/of sociaal netwerk aangrijpingspunten om de probleemsituatie aan te pakken?

Besluittekst

Met de vaststelling van deze meldcode is onderdeel A.(zorgen voor veiligheid) , 6.(ouders) , onder h. (het vermoeden van een seksueel misdrijf of kindermishandeling) en bijlage 8. (Protocol vermoeden huiselijk geweld, mishandeling, verwaarlozing en seksueel misbruik) van hoofdstuk 11.5. (Veiligheidsplan) van het Integraal personeelsbeleidsplan (IPB) van de stichting Wolderwijs ingetrokken.

Ruinerwold, 9 april 2014.

M.H. Mulder
Algemeen directeur